

NOTY KOMENTARZE RECENZJE

BŁOGOSŁAWIENSTWA NA NOWO ODKRYTE

redaktor: ks. Andrzej Offmański

Recenzja

Jan Charytański TJ

Warszawa

W ostatnich miesiącach czytelnicy mogli zapoznać się z książką, która jest owocem działalności katechetycznego ośrodka działającego obecnie przy Wydziale Teologicznym w Szczecinie. Ks. dziekan prof. dr hab. Andrzej Offmański po przygotowaniu "Dekalogu na nowo odczytanym"¹, który ukazał się przed dziesięciu laty, zredagował nową papieską pozycję "Błogosławieństwa na nowo odkryte"². Omawia w nich ewangeliczne błogosławieństwa. Stanowiące istotny czynnik kształtowania świadomości i postaw chrześcijańskich, a prawie całkowicie zaniedbany w okresie katechezy neoscholastycznej. Znaczenie błogosławieństw podkreśla Jan Paweł II wielokrotnie.

Omawiana pozycja, opierając się na nauczaniu papieża, stara się osiągnąć jeszcze jeden cel. Chrześcijanin nastawiony na memoryzację krótkich formuł wiary i intelektualną ich interpretację, przez zgłębianie papieskiego nauczania może się otworzyć na język biblijny i teologię biblijną. Zasadniczy materiał stanowią błogosławieństwa w redakcji Mateuszowej, choć nie została pominięta również redakcja św. Łukasza. Teksty błogosławieństw połączone są także z innymi tekstami Nowego Testamentu, które wyjaśniają i konkretyzują znaczenie poszczególnych błogosławieństw. Otrzymaliśmy więc pozycję biblijną przybliżającą Nowy Testament w jego relacji do życia chrześcijańskiego.

¹ Ottonianum, Szczecin 1993.

² Ottonianum, Szczecin 2003.

Zgodnie z zasadami katechezy hermeneutyczno-egzystencjalnej autorzy poszczególnych opracowań, biorąc pod uwagę wiek adresatów przesłania materiału biblijny wiążą odpowiednio z sytuacjami ich życia i doświadczenia.

Szczególnym i bardzo istotnym dopełnieniem tych katechez są ponadto wypowiedzi Jana Pawła II - kazanie na Górze Błogosławieństw z 2000 roku oraz kazanie do młodzieży zgromadzonej w Toronoto w 2002 r. Dodatkowo każdy rozdział otwiera pouczenie papieskie związane z danym błogosławieństwem. Kryterium doboru stanowi nie chronologia, ale wewnętrzny związek z analizowanym błogosławieństwem. Również w toku poszczególnych katechez pojawiają się wypowiedzi Jana Pawła II. Taki sposób tworzenia wykładni biblijnej – łączenie bezpośrednio nauki Kościoła z Nowym Testamentem – pozwala uniknąć niebezpieczeństwa biblicyzmu.

Logiczny i konsekwentny jest układ każdego rozdziału. Po wprowadzającym tekście Jana Pawła II następuje komentarz biblijno-teologiczny do konkretnego błogosławieństwa. Ma on na celu ukazanie całokształtu zagadnienia. Oba teksty winny stanowić materiał do pogłębienia świadomości błogosławieństw dla katechetów czy kaznodziejów, zanim przejdą do konkretnej jednostki tematycznej. A zadanie to mają ułatwione, gdyż publikacja zawiera projekty konferencji i jednostek tematycznych przeznaczonych na określone poziomy wiekowe - począwszy do klas I-III, a na dorosłych kończąc. Zawierają one określenie cele, propozycje toku osiagania celów oraz przykłady materiałów do wykorzystania. Przede wszystkim jednak starają się swymi uwagami pomóc katechetom w aktywizującym przeprowadzeniu jednostki katechetycznej czy homiletycznej. I właśnie ten charakter stanowi szczególnie przedmiot pozytywnej oceny omawianej publikacji przy ciągle dominującej w polskiej katechezie metodzie podającej. Ogromną wagę przypisują autorzy modlitwie proponując konkretne jej formy, jednocześnie zachęcając do osobistej, twórczej modlitwy tematycznej.

Powstaje pytanie dotyczące wykorzystania tej publikacji. Teksty Jana Pawła II oraz wstępy teologiczno-biblijne mogą odegrać dużą rolę w samokształceniu się katechetów. Jednostki tematyczne mogą być częściowo wykorzystane w szkolonych lekcjach religii przy konkretnych tematach. Wydaje się jednak, że najbardziej właściwą rolę publikacja może odegrać w katechezie parafialnej, zbyt często jeszcze ograniczającej się do skrótowej inicjacji sakramentalnej. Poszczególne jednostki można realizować kursorycznie na poszczególnych etapach katechezy. Mogą i powinny one wyrzec poważny wpływ na świadomość religijną i etos polskich chrześcijan, wprowadzając głębiej w zrozumienie i stosowanie w życiu Pisma świętego. Publikacja ta może też pogłębić i ożywić percepcję nauczania Jana Pawła II, którego często słuchamy, ale mniej realizujemy jego ewangelizację.